

SZENTES és VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megjelen **vasárnap** és **csütörtökön**.
Előfizetési ár:
Egyévre 2 korona 50 fillér. félévre 3 kor. Részletre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca, Pollák-ház,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

Gyalázatos vásár.

Gyalázatos vásárnak nevezi a belügyminiszter, a törvényhatóságokhoz intézett leiratában, a leánykereskedést, és az csakugyan gyalázatos is. De mit szólunk ahhoz, hogy ezelőtt 33 esztendővel, 1869. október 1-én adott ki az akkor volt belügyminiszter egy körrendelet a fiatal nős eméliek keletre utazásának meggátolására tárgyában és a mostani belügyminiszter kérdezi a törvényhatóságok fejeitől: mit tapasztalnak ezen a téren e harminchárom év alatt? Vagyis 33 esztendő óta senki figyelemmel nem kísérte, vajjon a közhatalóságok mit is csináltak hát az akkor kiadott körrendelettel. Nem gyújtottak-e vele pipára. vagy a kályha alá? Bizony-bizony valószínű, hogy rágyújtottak.

De mindegy; — most újra, ismét itt van a rendelet, jöhet majd rá törvény is: a leányvásárt azonban mindez megszüntetni mégsem fogja. Nem szünteti pedig meg azért, mert ez a vásár igen csak más természetű, minden más vásárnál. Mert más a leány- és más — bocsánat az összehasonlításért — a jószágvásár. Jószágunkat itthon adjuk el és úgy viszik ki idegen országba. Leányaink nagy tömege ellenben előbb

kimegy az idegen földre tisztességes kenyérkeresetre s aztán ottkint adják el magukat.

Miért mennek ki a leányaink idegen földre, holott nyilvánvaló, hogy a hernyó is jobban szeret azon a földön élni, amelyiken megszületett? Az egyik rész megy, mert hajtja a nyughatatlan rossz vére; a másik megy azért, mert nem talál itthon kenyeret. A férfiak is e miatt vándorolnak ki. A nők is.

Egynek jól ütött ki a vásár és ez az egy százat csábit maga után szerencsét próbálni. A könnyű élet, a cifra ruha, a csillogó ékszer kétség-telenül csábítóbb, mint az éhezés, a rongyoskodás itthon. A körrendelet és az erre adandó hatósági felvilágosítások egész özőne se fog ezen változtatni semmit, s akármilyen következtetés legyen a kérdés most történt nejjabb felvetésének, bizony-bizony a leányok erkölcsét paragrafusok rengetegje se fogja megváltoztatni. Ne is azt nézzük: mi történt a 33 év alatt a leányvásár ellen; hanem azt, hogy ki vagy mi a bűnös abban, hogy a leányvásár egyáltalán megvan? A kérdésre pedig csak egy lehet a felelet: bűnös ebben és pedig legfőbb bűnös a mai nevelési rendszer, tehát — nőnevelési politikánk.

Mert a belügyminiszter új kör-

rendeletére válaszképen egyszerűen meglehet állapítani, hogy a közhatalóságok 1869. óta semmit se tettek a leányvásár ellen; ám nevelési rendszerünk annál többet tett a sokat leszidott társadalom elszegényedésére, amivel lépést tartott a társadalom megemlélyeződése is.

A szegény ember: hitvány ember; igaz-e? A nyomorúságnak szinte elváthatalan társa az erkölcstelenség; — igaz-e?

Hol, mikor tanították a mi gyermekeinket és nevezetesen a nép gyermekét a tisztességes megélhetés tudományára? Egy pár esztendőre, hogy itt-ott, egyik-másik népiskolában a fiúkat gazdaságra, a leányokat konyhakerészkedésre tanítják. Ez azonban csak egy csepp a tengerben. A nagy tömeg az iskolákban jó ha írni-olvasni, valamelyest számolni megtanult, ami szükséges tudás ugyan, de nem elég élet iskolájára.

Hol vannak az iskolák, ahol leányainkat kenyeret adó iparúzésre nevelik? Nem az-e a rendszere egész nőnevelésünknek, hogy a leányokból kisasszonyok legyenek? Nagy városokban a házmester leánya zongorázni tanul és mind színészno akar lenni, mert ott könnyű és vidám az élet. A szegény vidéki ember meg addig kilincsel, amíg csak leányát be nem

TÁRCA.

Fizetnek.

Az elnök: Hol született?
A vádlott: Kókán.
Az elnök: Komolyan?
A vádlott: Egész komolyan.
Az elnök: Foglalkozása?
A vádlott: Gyáros vagyok.
Az elnök: Komolyan?
A vádlott: Léggömböket gyártok mindenféle színben.
Az elnök: Volt-e már büntetve?
A vádlott: Csak lopás miatt — három ízben.
Az elnök: Most meg csalással van vádolva. Adja elő az esetet hüen és lehetőleg röviden.
A vádlott: Éhesen botorkáltam az utcákon s egy árva fillér sem volt a zsebemben.
Az elnök: De hiszen önnek gyára van. A vádlott: Kérem szépen, a léggömbgyárhoz két dolog szükséges: levegő és gömb. Levegőm csak volna mindig, azonban a gömb előállításához pénz is kell.
Az elnök: Értem, érttem. Szóval, a gyár éppen akkor szünetelt.

A vádlott: Igen. Nagyságos uram! Mikor az ember éhes, akkor semmi másra nem gondol, mint éppen, hogy jóllakjak. En is sokáig foglalkoztam ezzel az eszmével, míg végre merész terv érelődött meg bennem. Elhatároztam, hogy bemegyek a legelső vendéglőbe és ott torkig eszem magam; mikor aztán fizetésre kerül a sor, szomorú képpel kifordítom a nadrágom zsebeit és elszavalom a fizetőpincérnek: B a n k b a n e - n a k azt a határos részét, hogy „volt ... nincs ... de ne reméj ...”. Mit csinálhatnak velem? A legrosszabb esetben kidobnak. Ez a kellemetenség megtörtént már más becsületes emberrel is.

A legelső vendéglő, mely útamba akadt Tibald úr kerepesi-úti vendéglője volt. Megigazitottam a kráglimat, megfordítottam a manzsettámat és elszántan benyitottam. Leültem egy sarokasztalhoz és rendeltem egy bilsztekét körözve, tojással és egy üveg nesz-melyi bort, gondolván magamban, hogy ha már kidobnak, hát legalább én magam meg ne bánjam. Ettől a gondolatától voltam áthatva, mikor a megrendelt bilsztekét elem hozták és ráfordmedtem a pincérre:

— Ökör! Megmondtam, hogy fél angolos legyen!

— Hiszen fél angolos; mentegetődzött a szegény, amit én nagylelkűen tudomásul vettem és a hús-ételt egész angolos hidegvérrel elfogyasztottam.

Ekor történt, hogy egy kövér vidéki atyafi vetődött be a vendéglőbe. Leült egy kerek asztalhoz és miután letörtölte homlokáról az izzadságot, megrendelte az enni-inni valót. Jó vásárt csinálhatott a derék férfiú, mert nagyon jó kedve volt és borzasztóan kettirozott a cigányprimással, aki mindig közelebb jött hozzá és utoljára a fulbe húzta a szebbnél-szebb magyar nótákat.

A Tibald-vendéglő arról híres, hogy pompás mulatóhely, ahol szivesen látják a magányos hölgyikeket is.

Egy ilyen hölgyike a mulató atyafi elé került s az tüstént megszólította.

— Szép frajja! Eszem azt a pirosra mázolt pófádat! Gyer ide az asztalomhoz!

— Nem beszélni mogyoró!

— Hát hiszen majd csak eldiskuralunk valahogy. Tudok én beszélni kezemmel, meg a labámmal is. Csak legyen, aki megértsem.

A festett képű szíren elragadó kacagásban rört ki.
— Jaj be hamis az úr!
— Annál jobb rózsám. A nóta is azt mondja, hogy a leány, a legény mind hamis.

juttatta valami óvónő-, vagy tanítónő-képzőbe. És ha bejutott a leány és megszerzi a diplomát, — ugyebár joggal követeli, hogy az állam, mely diplomát adott, adjon neki kenyeret is? — Hát követelheti. Teli van az ország óvónő- és tanítónőképzőkkel és ugyanakkor, amikor 4000 diplomás óvónő van állomás nélkül, kenyér nélkül, az állami kisedovodák száma 300. Mert többre nincsen pénz.

Hát ilyen bolond, fejtelenség az állapot ezen a téren. És a tanítónők? — Ez idő szerint kétezer diplomás tanítónő ül a diplomáján és kesereg és tündöklik: miért hervadt szép ifjúsága a falak közt, tudós könyvek magolásán, — ha az így megszerzett diploma egy kötőtűt sem ér? Ha legalább a gazdaszonságot megtanulta volna. S a szabást, a varrást. De ő 4 évig zongorázott, német és francia szavakon törte a nyelvét, a fejét és hogy mi a rántás: arról sejtelleme sincs. Mi a baromfityesztés? Mi a konyha kertészkedés? A ruhaszabás? — Ki tanította volna erre?

Miután pedig diplomáját nem használhatja, semmi tudománya nincs, amiből megéljen. No, most ez a szegény leány, ha nem kerül férjre, mit kezdjen, merre facsarodjék? Ki mer követ dobni arra a leányra, akit a nyomorúság idegenbe hajt? Kívánhatjuk-e tőle, hogyha már akár a vére rosszasága, akár átkos végzetének nyomorúsága a bűntel hajtja: itthon legyen bűnös, az édes anyai földön? Számíthat-e minden leány, aki nem kap férjre vagy tisztességes foglalkozást e hazában, bőpénzű nagyságos, méltóságos és kegyelmes kitaratókra?

Hát hiszen jól van. Allítsanak csendről minden határállomásra. minden ösvényre és ne eresszék ki leányainkat idegen földre. De ugyanakkor kegyeskedjenek gondoskodni a leányok számára tisztességes kenyér-

keresetről is. Ne neveljenek csupa kisasszonyokat.

Be kell zárni a főlöleges óvónő- és tanítónőképzőket, a gombamódra szaporodó szini iskolákat és állítani kell ezek helyébe ipari és gazdasági munkára nevelő intézeteket a nők részére is. Adjanak kényérkereseti forrást, hogy aztán — tisztességet, erkölcsöt követelhesse nek.

Nem kell születési bizonyítvány.

Minden család érdekelné fogja ez a hír, mert minden családot közelről érint. A belügyminisztérium egy igen derék rendeletéről van szó, amely a jövőben rendkívül megkönnyíti az iskolai beiratkozásokat, mert azzal kedvez a szülőknek, hogy nem kell ezután a költséges születési bizonyítványok után futkosni, mert ezek már az ideai beiratkozásoknál is főlölegesen. Egyszerűt a n ú s i t v á n y e l e g e n d ő ezután a beiratkozásokhoz, az ilyen tanúsítványt pedig az anyakönyvvezetőség díjtalanul, b é l y e g n é l k ü l a d j a k i.

Az erről szóló igen okos rendelet, mely a szegény családok embereknek különösen kedvez, most érkezett le a törvényhatóságokhoz és szól a következőképen:

»A tankötelezettséggel egybekötött és az érdekeltkre haruló anyagi terhek lehető megkönnyítése és egyúttal az anyakönyvvezetők munkájának megkönnyítése céljából is, az érdekelt miniszter urakkal egyetértő elrendelem, hogy az anyakönyvvezetők addig is, míg az óvoda- és tankötelezettség teljesítésének ellenőrzése tárgyában újabb rendelkezés történik, az óvodai és elemi iskolai beiratás céljára, az e végből jelentkező szülők (gyámok) részére, a terjedelmes születési anyakönyvi kivonat helyett, a mellékelt minta szerint, csupán a nélkülözhetetlen adatokra szorított tanúsítványt allítsanak ki.

A tanúsítvány, mely kizárólag csak a jelzett célra használható s a fölvevő oroda, vagy elemi iskola vezetősége által vizsdatartandó: díj és bélyegmentes s csupán

kirugott a hámból és berugott es miután megállapodott a frajálával, hogy bizonyos időben, bizonyos helyen találkozni fognak, elkialtotta magát, hogy: »fizetek!»

Erre a kialtásra egy pillanat alatt merészet és nagyot gondoltam. Hirtelen fölugrottam és oda mentem az atyafi elé.

— Parancs!

— Fizetek!

— Tessék!

— Két üveg bor, két üveg pezsgő, két fogas, két rák, két nyulpecsenye, rokforti sajt, giardinetto . . .

— Igenis kérem alássan, huszonnyolc forint hatvanhét krajcar.

A derék ember három tizest nyomott a markomba, a mit én alázatosan megköszöntem és . . .

— A z e l n ő k : Megszökött?

A v á d l o t t : Igenis megszöktem. Ez a bűnöm. Csak tessék elitélni. Megérdemlem.

A törvényszék a vádlottat Csorba Mózes dr. hatásos, jogi érvekkel úsan fölserelt védőbeszéde dacára, négy hónapi fogházra ítélte.

Gütius.

a nyomdai előállítási költség terheli a szülőköt, illetve a gyámokat.

Fölhivom a címet, hogy kérdéses tanúsítvány-úrlapokból a születési és halálozási statisztika alapján kiszámítandó ez évi készletet ocsó papíron s nyolcadrét, vagy esetleg még ennél is kisebb alakban azonnal rendelje meg, az egy-egy darabért a szülőtől (gyámoktól) szedendő összeget a nyomdai előállítási költség arányában állapítsa meg s a készletet az anyakönyvvezetőségeknek, a címmel szemben eszközleendő elszámolás iránti utasítás kíséretében, további eljárás végett még e hóban okvetlenül küldje meg.

Ezerhatszázharminchárom család segítése. Az országos gazdasági cseléd és munkás-segélypénztár múlt évi munkájából az világosodik ki, hogy csak az ebbe a pénztárba beiratkozott munkások és cselédek sorából a múlt évben 760 balesetet jelentettek be, azóta pedig a balesetek száma 1630-ra gyarapodott.

Ha a balesetek okait vizsgáljuk, azt látjuk, hogy nem a gazdasági gépek, szecska-vágók, cséplőgépek azok, amelyek évenként a legtöbb áldozatot szedik, hanem ott leselkedik a szerencsétlenség a földmivel körül mindig, ott is, ahol legkevésbé várja.

A legegyszerűbb kézi eszközök olykor a legveszedelmesebb sérüléseknek okozói. Hát még a gazdasági cselédek kezére bízott állatok mily szerencsétlenségek okozói, — úgy, hogy nem egy esetben okozzák állatok az őket gondozók halálát. A fuvarozás és szállítás szintén sok szerencsétlenséget okoz. S talán nem is gondolnánk, hogy milyen jelentékeny az oly balesetek száma, amelyeknek szerencsétlen esés volt az okozója.

De lássuk csak számokban. Az első 400 szerencsétlenség okát vizsgálva, okozta ezeket: fuvarozás és szállítás 109 esetben, a sérült gondjaira bízott állatok 83 esetben,

kézi szerszám 66 esetben,

szerencsétlen esés 65 esetben,

gazdasági gép csak 60 esetben,

nem csoportosítható különböző ok 17 esetben.

Ugyane 400 baleset következménye volt: muló munkaképtelenség 331 esetben, végleges rokkantság, vagyis elnyomordás 16 esetben,

halál 53 esetben.

Ezen 53 haláleset közül:

17 esetben fuvarozás közben történt a halált okozó baleset; 8 esetben szerencsétlen esés okozta a halált; 5 esetben a sérült gondjaira bízott állatok rugása volt a halál okozója; 2 eset volt csak, amelyben gazdasági gép okozta a halálos szerencsétlenséget és 14 olyan eset volt, amelynél a gyilkosságtól és villámcsapástól kezdve egész a földszakadásig különböző szerencsétlenségek okozták a sérült halálát.

Ezek bizonyára érdekes számok, de ha azt jegyezzük is meg magunknak belőlük, hogy a segélypénztár működésének legelején már 16 elnyomordott embert mentett meg az elzüléstől, hogy egész életére havi 10 koronás nyugdíjat ad immár a pénztár 45 családnak, 400 koronás segélylyel 91 családot segített, akkor be kell látnunk, hogy a segítőpénztár feladatát híven teljesíti.

De most indul a pénztár arra, hogy mind több ember sorsát biztosítsa. Itt lehet egy bizonyos elérendő életkorra tőkét, halálre tetmetkezési segélyt, öregségre tisztet

— Hihihih! Sprechen Sie deutsch?

— Nem dajcsolók én, galambom. A nagyapám is attól hót meg, hogy egyszer némétül beszélt. Hát atán mi a szebbik neved?

— Pepi.

— Bravó! Élek-halok a Pepiért. A vizslakutyámat is Pepinek hívják. No hát csak gyere közelébb Pepi!

— Juj! Ne csipje meg!

— De bizony megcsiplek. Addig csiplek, amíg kibírod. Nem árt az a fehérse-mélynek.

— Menjen! Hiszen magának karikagyűrűje van. Feleséges ember?

— Ne gondolj vele kincsem. Én se kérdem: van-e férjed vagy sincs. Tetszel nekem, és punktom. Ehun a pohar bor; idd ki egy hajtásra . . . Igy ni! . . . Ha pedig éhes vagy, egyél a rogyásig . . . Melyik a notád, Pepikém?

— Hihihih! A tararabumdié.

— Tyüh! az aldójat. Magyar ember gyomra nem veszi be az efféle notákat. Ide gyere cigány és húzd a frajla fülebe, hogy »hejre-tyutyutyu!

A z e l n ő k : Ne szaporítsa a szót! A dologra!

A v á d l o t t : Szóval, miután az atyafi

nyújtat biztosítani. Beléphet a pénztárba a legszegényebb is. A fizetni való hetenkint hús, tíz vagy öt fillér. Már pedig öt fillér nem olyan összeg, amit csak szóvá is lehetne tenni, főleg ha valaki ezzel szemben azt veszi figyelembe, mi mindent nyújt érte a segítő pénztár, az élet sötét gondjainak ez a hűséges oszlatója.

A horgosi panama.

(Dorner jegyző bűnpöre.)

Fél Horgos község felvonult f. hó 16-án a szegedi büntető törvényszék, elé, hogy ott legyen volt jegyzője: Dorner Béla nagy bűnügyi beszámolóján, melynek tárgyalása ekkor kezdődött. A szenzációs bűnügy részleteit, a vizsgálat során mi is közöltük és így az eléggé ismeretes közönségünk előtt.

Egy szomorú példa ez a bűnügy arra, hogy a közigazgatási hivatalokban mennyi gonoszságot követhetnek el egyes lelkiismeretlen és könnyelmű köztisztviselők, akik páratlan vakmerőséggel és kegyetlenséggel sikksztják el az árvak, özvegyek és gyámoltalan kiskorúak vagyonát.

Annak a gazember-iskolának a nevelése a horgosi jegyző, amely Kriványról veszi a mintát és úri kedvteléseinek fedezésére a legáljasabb eszközöktől sem riad vissza.

Dorner Béla, a horgosi volt jegyző igazi diszpédánnya minden kaputos gonosztevőnek. Családi élete botrányos, erkölcsi viselkedése felháborító volt. Feleségét és gyermekeit elhanyagolva hódol úri kedvteléseinek, lelkiismereti furdalás nélkül élve fel ezekre a szegény emberek rábizott filléreit, visszaéve a bizalmúkkal, elképzelhetetlen ügyességgel jtszta ki a törvény rendelkezéseit és úte hosszú időn át a maga gyalázatos üzleit.

Most végre be kell számolnia mind ezekért. Folyó hó 16-án volt bűnügye tárgyalásának első napja, melyen csak az apróbb ügyek kerültek napirendre. Ezeket a sikksztásokat Dorner mind pótolta, bár egy később elkövetett nagyobb sikksztás pénzével. A vádirat ide vonatkozó tetelei épp ezért valószínűleg meggyőngülnek. A legtöbb esetben azonban a beidézett panaszosok rengeteg tömege ellene vall a gonosztevőnek, aki elegáns, magas szőke ember és fekete szalondruhában jelent meg a törvényszék előtt, ahol kezeit állandóan összetéve, hol elől, hol hátul tartja.

Dorner Béla — bár még a harmincas évek elején van, már erősen kopaszodik. A hozzá intézett kérdésekre készséggel, nyugodtan felel, minden dátumra, érkezési és könyvelési számla pontosan emlékszik, az összegeket és kamataikat az utolsó fillérig számon tartja. Tökéletesen ismeri a megyei és községi szabályrendeleteket, egyes megnevezett pontokat ezekből szó szerint is citál. Néha el-el mond néhány esetet; yankor simán, folyékonyan és logikusan sorolja föl az összefüggő részleteket. Csak néha hal el a hangja, mikor azt mondja:

— Bűnösnek érzem magamat, tekintetes törvényszék; a kérdéses összeget tényleg elsikkasztottam és saját céljaimra fordítottam...

Ilyenkor sugár alakja összeesik, a kezével idegesen babrál és izgatottan lép egyet előre.

Az első nap.

A bíróság f. hó 16-án reggel 9 órakor vonult be a tárgyalási terembe. Az elnöki

széket Pókay Elek táblai bíró foglalta el, mellette Gerhauer dr. és Ivánkovics dr. bírák ültek a zöld asztalnál. A vádhatóságok Kanyovics György dr. kir. ügyész képviselte. Védők voltak: Dorner Béla jegyző részéről Reiniger Jakab, Lisiczky Pál pénztárnok részéről Kelemen Béla dr. és May Andor irnok részéről Barta dr. Jegyző: Balogh Marcell. Horgos községet, a távollevő bíró helyett Soó Gábor képviseli.

A vádlottak padján Dorner Béla volt jegyző, Lisiczky Pál volt pénztárnok és May Andor volt irnok ülnek. Utóbbi kettő egyszerű polgárember, a falusi esküdtek fajtájából.

Az elnök általános kérdésére mind hárman felelek. Dorner Béla 33 éves, rom. katolikus, felfüggesztett községi jegyző, született Karancson, Baranyában Felesége valópört indított ellene, két gyermeke van, egy izben volt büntetve rágalmozásért.

Lisiczky Pál kőműves, volt horgosi pénztárnoknak felesége és 3 gyermeke van; büntetve nem volt. May Andor 51 éves, református vallású, nős, községi irnok, büntetlen előléletű.

Az elnök ismertetőn a tárgyalás rendjét, az első napra csupán Dorner kihallgatását tűzte ki. Majd felolvassa a vádirat általános részét, mely szerint a vádlott vádolva van a büntető törvénykönyv 42. szakaszába ütköző és 463. szakasza szerint minősülő sikksztás és közokirathamisítás vátségével, melyet az által követett el, hogy a gondjaira bízott összegeket saját céljaira fordította és az illetékes hatóságoknak hamis fölterjesztéseket és jelentéseket küldött.

A tárgyalás a bejelentett esetek időrendje szerint történik. Eszerint először a 42. pont alatti eset kerül tárgyalásra. Azután a 44-ik, 45-ik, 46-ik, 39-ik s a következő pontok. Ezek nagyobbbrsz hasonló szabálytalanságok. 1898. évi február 28-án Tóth Dobó Sándorné, szül. Szalma Rozália 150 koronát, október 28-án Német István 600 koronát, még ugyanabban az évben Becker Ferenc 35 koronát, 1899. évi április 16-án Csécei József és neje: Huszár Julianna 628 koronát fizettek le a jegyzőnek, hogy a pénzeket, mint nagyobbbrsz hagyatéki tőkéket fizesse be helyettük a megyei árvászek pénztárába. Dorner ezeket az összegeket mindenkor magánál tartotta és az árvászekhez valótlán fölterjesztések intézett.

Elnök: Bűnösnek érzi-e magát?
Vádlott: Igen.

Elnök: Hogyan történt a sikksztás?
Vádlott: A réam bízott pénzeket mindenkor a saját céljaimra használtam. Egy izben Pártos szegedi kereskedő árveréssel fenyegetett, akkor nyúltam először az idegen vagyonhoz. Azonban az átvett összeget később, miután az Agoston-féle nagyobb tőkéhez jutottam, mind kifizettem. Ez úgy történt, tekintetes törvényszék, hogy egy izben Agoston Imre 1003 koronát hozott hozzám, hogy terjesszem föl a megyei árvászekhez és némi bizalmatlansággal akarta, hogy azonnal tegyem postára. Én ezt az összeget akkor pénzes levélben elküldöttem és utólag adtam be elszámoláomat, melyben az összes említett ügyeket tisztáztam.

Elnök: Hogyan van az, hogy az elsikkasztott összegek éppen 1003 koronát tettek ki?
Vádlott: Kevesebbet tettek ki, de a fennmaradt összeget egy még nem kötelező fizetés gyanánt küldöttem meg és az illető félnek azt mondtam, hogy neki előlegezem. Ő azután részletlenül fizette meg nekem.

Tanúkul kihallgatják Bíró János 64 éves földmivest, és Bíró Pétert a fiát. Az 6 vallomásaikból kiderül, hogy az árvászekből részükre visszakérvezett 629 koronából Dorner 270-et fizetett ki Bíró Péternek, 29 korona kamatot megtartott magának fáradtsága fejében, ellenben Bíró János részét azon ígérettel tartotta magánál, hogy majd esküjébe napján fogja megadni. Időközben azonban felfüggesztették állásától.

Bíró János azt állítja, hogy sem ő, sem János fia aki nem jelent meg a tárgyaláson, nem adták beleegyezésüket ehhez

a tervhez. Minthogy azonban Dorner ragsszkodik állításához, hogy Bróék belemettek az egyezkedésbe, Kanyovics ügyész a tanúk meghítelését kéri.

Az eskü után cinök 5 percre felfüggeszti a tárgyalást.

Szünet után folytatják a tárgyalást. Elnök (a vádlotthoz): Mondja meg, hogy az említett összegek önöhöz mint hivatalos személyhez kerültek-e?

Vádlott: Nem. Az emberek szivesen jöttek hozzám mint irástudó emberhez és pénzért megszerkesztettem az 6 folyamodásait, elintéztem ügyes-bajos dolgait, mert a szabályrendelet erre mindenkor jogot ad a jegyzőnek.

Elnök: E szerint ön visszaélt az emberek bizalmával?

Vádlott: Igen.

Elnök: És hivatalos pénzeket kezelt-e?
Vádlott: Nagyobbbrsz csak átmeneti pénzeket. A község pénztárába befizetett összegek csak rövid ideig maradtak volna ott, mert a község tovább tartozott volna küldeni a megyei árvászekhez.

Elnök: Joga volt önnek a községi pénztár ügyeiben intézkedni?

Vádlott: Igen. A megyei szabályrendelet 51. és 57. pontjai értelmében, ellenőrrrel nem bíró községekben a pénztáros fölötti ellenőrzést a jegyző gyakorolja.

Elnök: Beszélje el vádlott, hogyan sikksztotta el azt az 1003 koronát, melyet Agoston Imre sajátkezüleg adott át azzal a meghagyással, hogy küldje el az árvászeknek?

Vádlott: Mint már említettem, tek. törvényszék, Agoston behozta a pénzt az iradóba és én elakartam tenni. Azonban látván felemnek igen bizalmatlan pillantását, gyanújának eloszlátása céljából zárt levélbe tettem a pénzt és postára tettem. Az elszámolás módját már előadtam és most csak azt a megjegyzést fűzöm hozzá, hogy a néhai Őz József hagyatékából nekem átadott 120 koronát is ebből fedeztem.

Elnök: Tehát beismeri a pénz elsikkasztását?

Vádlott: Beismerem.

Az idő előrehaladott voltára való tekintettel cinök 12 órakor bezárta a tárgyalást és folytatását másnap délelőtt 9 órára tűzte ki.

Második nap.

17-én folytatta a törvényszék az előző nap megkezdett Dorner-féle bűnügy tárgyalását, melynek részletei minden egyes esetenél amellet tesznek tanúságot, hogy Dorner Béla a maga nemében páratlan ügyességgel játszotta ki a törvény rendelkezéseit és a szegény emberek bizalmát.

A tárgyalás délelőtt 9 órakor vette kezdetét.

Megjelent a tanúként beidézett Bíró János horgosi földmives, akit Dorner 300 korona erejéig csapott be szélhámoskodásával. Az általános kérdések után az elnök kérdéseire elmondja a tanú, hogy Dorner egyáltalában nem akarta kiadni a pénzt, bár ő többször kérte, hanem mindig azzal az ígérettel hitegette, hogy házassága napján fogja kifizetni.

Az ügyész és védőügyvéd kérelmére megesketik a tanút.

Elnök: (a vádlotthoz): Tehát elismeri, hogy Bíró János pénzt elsikkasztotta?
Vádlott: Elismerem.

Nagyobbbrsz ezzel a kijelentéssel fejezték be a következő ügyek vizsgálatát is.

Némileg eltért az előbbi manipulációk módjától a Beretvas-féle pénznek az elkezelése. Beretvas János egy izben 186 korona 64 fillért adott at Dornernek, hogy azt a reaszabott utadó fejében fizesse be. Dorner a pénztári naplóba csupán 26 korona 64 fillért vezetett be és maga aláírta a pénztáros nevét, 160 koronát azonban magánál tartott és erről azt mondta Lisiczky pénztárnoknak, hogy ez a pénz a megyéhez tartozik, Beretvást pedig különféle hazugságokkal csapta be.

Lisiczky kihallgatása után Dorner ennek a pénznek az elsikkasztását is beismeri.

Következik Fülöp Gergely esete. Fülöp valamelyes büntetés fejében 306 koronával tartozott a kinstárnak. Ennek a fe-

jében átadott egy ízben Dörnernek 148 koronát, azonban soha sem látta többé, a kincstár pedig behajtotta rajta a követelését.

Vádolt azzal védekezni, hogy ő a panaszos jelenlétében be akarta fizetni a kérdéses összeget, azonban az adóhivatal nem vette el tőle, mert még nem érkezett meg a végzés.

Előző: Tehát bűnösnek érzi-e magát ebben az esetben.

Vádlott: Nem.

A bíróság azonban minden tagadás ellenére is elmarasztalta Dörner Blát sikkasztás és közokirathamisítás miatt, mint amelyet a félrevezető irások által követett el.

Az ügyész kivánságára a tanuként szereplő Fülöp Gergelyt megesketik vallomására. Jellemző, hogy sem ő, sem az előbb kihallgatott Bíró János nem kívánták a vádlott megbüntetését.

A következő kérdések Szabó Galiba József és neje szegedi lakosok 328 koronájára vonatkoztak. Dörner ez alól teljesen tisztázni szeretné magát, mert igaz ugyan, hogy a kérdéses összeget annak idején elsikkasztotta, de egy később hozzá érkezett ügy folyamán Engi Andrásról 633 koronát vett a megyei árvaszékhöz való beérkezését végezt és ebből a pénzből fő-dőte az előbbi hiányt. Így tehát tényleg befizette az előbb elulajdonított koronákat.

Es ilyen az ő ügye mind Egyik bűnével a másikat takargatja. Mikor belejött már a bűn útvesztőjébe, nem volt többé megállása és egymásután követte el furfangos csalásait.

Kiváncsian várják a sikkasztási ügyben részes másik két férfinak a vallomását, akik közül különösen a pénztáros, Lisczky vallomása érdeklí a horgosiakat. Ez az ember egyszerű paraszt létre fényes életmódot folytatott. Leányait mindig selyemben járatta, háznál csak úgy folyt az ital és nem egyszer száz bankóval fizetett a cigányoknak.

A tárgyalás folytatását 17-ről 19-én, szombaton reggel 9 óra körül kezdte el a bíróság, mikorra körülbelül 40 tanut idéztek be Horgosról.

Ujdonságok

Szentes, 1902. július 19.

— **A földadó-kataszter revíziója.** A szegedi m. kir. földadó-kataszter helyzínél felügyelője a földadó-kataszter tervbe vett revíziójának előkészületeit most kezdte meg. Erre vonatkozólag az adatok gyűjtésének rendszeres irányban való vezetése céljából a felügyelőség a közigazgatási hatóságokhoz az alábbi átiratot intézte: »A földadó-kataszter tervbe vett revíziójánál a mezőgazdasági érdekeket befolyásoló tényezők kivétel nélkül figyelembe vevendők. Ezek között a folyók, vizek és belvizek szabályozása kétségtelenül első helyen áll. Alulírottak szükségképpen, és pedig teljes pontossággal ismernie kell valamennyi vízszabályozó társulat elnevezését, székhelyét, továbbá a magánvállalatú belvízszabályozó tulajdonosok címeit azon célból, hogy tőlük a számszerű adatokat beszerezhessék.

— **Központi választmány.** A városi központi választmány tegnap délelőtt 9 órakor ülést tartott Máttyffy Ferenc dr. polgármester elnöklésével, hogy a képviselő-választásra jogosultak 1903. évi névjegyzéke ellen beérkezett felszólalásokat elbírálja. Összesen 3 felszólalás érkezett be, mind olyan, melyben a felszólalók a névjegyzékbe való felvételüket kérik. Két esetben a választmány helyet adott a felszólalásoknak és az illetőket pótlólag felvette a névjegyzékbe; a harmadik felszólalást azonban, mint elkésetten benyújtott, kénytelen volt a választmány hivatalból visszautasítani.

— **Aratók munka nélkül.** A Szegedi Híradó f. évi 170. száma ezen a címen egy ujdonságot közöl, amely szerint vármegyénk területén és pedig Szentesen 471, Csongrádon 203, Szegváron 186, Mindszinten pedig 91 mezei munkás nem kapott volna arató munkát, akikre és családjaikra most a legnagyobb nyomor vár. Irja továbbá a nevezett lap, hogy ezek a kimaradt munkások a mult kedden a főispánnal jártak volna, elpanaszolni inséges helyzetüket és azzal fenyegetőztek, hogy — ha munkát nem kapnak — az ősszel tömegesen kivándorolnak Amerikába. Nem tudjuk: honnan szerezte szegedi lapírtásunk e híréhez az adatokat, azt azonban tudjuk, hogy ezek az adatok úgy — amint előadja, valótlanok. A helyzet az, hogy a megyebeli községekben — hivatalos jelentés szerint — mezei munkás egyáltalán nem maradt ki az arató munkából. Csongrádon kimaradt vagy 30 és Szentesen úgy pár száz körül. Ez utóbbiak jártak — nem most kedden, hanem még a hónap elején — Csató Zsigmond dr. főispánnal, elpanaszolni sorukat, de eszükbe se volt, az Amerikába való kivándorlással fenyegetőzni, mert nem vágyódnak ki az Újvilágba. A főispán különben már e hó első napjaiban felterjesztést is intézett a földművelésügyi miniszterhez e munkások érdekében.

— **A gyermekápolás reformja.** Rendkívül érdekes körrendeletet intézett a belügyminiszter a törvényhatóságokhoz. Erendeli ebben a belügyminiszter, hogy ezentúl az olyan 7 éven alóli gyermekeket, akik részére az anyák az államtól apoló segélyösszegeket nyertek, — ne hagyják az anyáknál, hanem hét éves korukig adják be valamely állami lencházba. Ennek a miniszteri rendelkezésnek az az oka, hogy az országos betegápolási alap annyira meg van terhelve, hogy újabb segélyezések már alig voltak lehetségesek. Minthogy a kis gyermekek lencházai eltartása sokkal olcsóbb, mint az anyai ellátás, a betegápolási alapnak az új rendelet folytán kevesebb terhe is lesz ezentúl.

— **A leánykereskedés ellen.** Az egész ország közvéleményét megbotránkoztatja az a vadallatias gazság, amelyről a napokban rántotta le a leplet a fővárosi rendőrség. Ép erkölcsei érzékkel bíró ember alig olvashatja undorodás nélkül azokat a galád merényleteket, melyeket lelkiismeretlen gonosztevők büntetlenül követnek el önmagukat védeni nem tudó, ártatlan gyermekkel ellen. A belügyminiszter most még szigorúbban jár utána, hogy az erre a büntényre vonatkozó rendeleteit szigorúan végrehajtsák. Így újabb körrendeletet adott ki a leánykereskedés megállítására érdekében. A miniszter főleg a vasúti és hajózási göcönközön több szigorú intézkedést óhajt legközelebb életbe léptetni és ezek érdekében adatokat és javaslatokat kért a közigazgatási hatóságoktól. A megyei és városi hatóságok az erre vonatkozó adatokat és javaslatokat már beküldték a belügyminisztériumhoz, ahol ezek alapján most új rendeleteket dolgoznak ki.

— **Ipari szakképzés.** Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter elhatározta, hogy a vidéki városokban a cipész és szabó iparosok számára tanfolyamokat állít fel, amelyekben szakszerű kiképzésben fognak a hallgatók részesülni. E tanfolyamokon az iparosokat a szakiparág minden részletére néve kioktatják és a modern haladás minden eszközével megismertetik.

— **Vasútügy.** A vásárhelyi-makó-szti-miklósi vasút építésének most már semmi sem áll az útjában és az építkezés teljes erővel megindulhat az egész vonalon. Me-

kó Sándor dr. Csanád vármegyei főispán, mint a vasúti érdekeltég végrehajtó bizottságának elnöke ugyanis tudatta vármegyénk alispánjával, hogy a kereskedelemügyi miniszter az építési engedélyt legutóbb kelt leiratával megadta és így, amennyiben a vállalkozóval kötött szerződés némely pontja is megfelelőleg módosított, most már a vállalat teljes erővel hozzá kezdhet az összes munkálatokhoz, hogy a vasútnak legalább a vásárhely-makói szakasza az öszre kiépíthető és maga ez a vonal megnyitható és a forgalomnak átadható legyen.

— **A dorosmai iskola államsegélye.** A közoktatásügyi miniszter a dorosmai új állami elemi népiskola tanszereinek beszerzésére 1640 korona államsegélyt utalványozott ki.

— **Öngyilkosság.** Kátai Pal János 47 éves jómódú gazdabíró f. hó 19-én a tanyáján felakasztotta magát és mire hozzátartozói végzetes tettét észrevették, már meghalt. Hulajla telboncolását mellőzték. Hogy mi vitte a szerencsétlen élete elemésztesére: hozzátartozói még csak nem is sejtik.

— **Sok a tanítónő.** Régi baj, hogy nálunk sokkalta kevesebb a hivatal, mint az éhes ember. Így aztán nem csuda, ha egy-egy pályát, amely biztos megélhetést ígér, százan meg százan és nagyon gyakran hiába ostromolnak. Ehhez a szomorú igazsághoz a legtöbb bizonyosságot a tanítónők szolgáltatják. Nálunk a leány, aki a maga emberségéből akar megélni, a legtöbb esetben nem varni tanul, hanem tanítónő lesz. Természetesen évek telnek el, míg a tanítónő a sok versenytárs között egy-egy állást elnyer. A túrelmes várakozásból pedig nem lehet jólakni és így napról-napra nagyobb lesz az elégedetlenkedők és a női proletárok száma, úgy, hogy most a félhivatalos Budapesti Tudósító is fölcsap humanistának és imígyen inti a szülőkét, hogy ne neveljenek pedagógust a gyermekükből:

»A vallás és közoktatásügyi minisztérium valóságos ostromnak van kitéve amaz okleveles tanítónők és óvónők részéről, akik évek óta hiába folyamodnak állásért és ama szülők részéről, akik leányaikat valamely hazai preparandiába ingyenes helyre bejuttatni óhajtják. E téren a túltermelés oly nagy, hogy a minisztérium a folyamodóknak a tizedrészt sem képes elhelyezni, minek következtében a reményeikben csalódott nők száma évről évre jésztő módon szaporodik. Szolgálatot vélnék tenni a szülőknek és a magyar társadalomnak, midőn az illetőket a túltermelésből eredő bajokra komolyan figyelmeztetjük.

— **A gözgépezők és kazánfitők képzését** vizsgál Szegeden, július hó 27-én délelőtt 9 órakor fognak megtartani a vasúti hídnál levő városi vizmütelep helyiségeiben. A vizsgálati körvények, kellően felszerelve, a kerületi királyi iparfelügyelőséghez, Szegeden, Szilágyi utca 1. szám, küldendők be.

— **Zselmetző cigányasszony.** Egy szarvasi illetőségű cigányasszony: az 52 éves Bolog Rozal a vasári sokadalomban tegnap reggel Berényi Sandorné szeséből 3 drb 20 koronás bankjegyet csempészett volna ki enyves ujjával, de rajtavestzett, mert tetten csípték és a nép rögtön törvényt is akart látni fölőtte. Az elphaltatástól Fazekas János rendőrmester védelmezte meg, aki bekísérte a kapitánysághoz, ahol kihallgatták és miután állandó lakással bír, szabadon bocsátották. A pénzt — természetesen — rögtön elvették tőle és visszaadták Berényinének.

— **Szerencsétlen esés.** Az algyői réten szénát raktak kazaiba a napokban az emberek. E munka közben történt, hogy Vidacs Mária 55 éves asszony leesett a kazal tetejéről, még pedig olyan szerencsétlenül, hogy az egyik lába eltört. A súlyosan sérült asszonyt Szegedre szállították be, ahol most a városi kórházban ápolják.

* **Ki akar egyéves önkéntes lenni?** Bővebbet a Lichtblau A. hírneves debreceni katonaiskola-igazgató mai hírdetésében.

— A cséplőgépek tisztelt tulajdonosai értesítetnek, hogy a 76271/99 számú miniszteri rendeletnek megfelelően összeállított mentő szekrények a legolcsóbb árban Hoffmann Jakab úr divatárú üzletében kaphatók, ugyancsak mentő szekrények kiegészítéséhez szükség kötszerek egyenként is kaphatók. A sztag és általános tűzbiztosítási ajánlatok a legolcsóbb díj mellett intézettek el. Gazdasági egyesületi és más egyleti tagok 20 százaléka engedményben részesülnek.

Felolvaszerkesztő: BĀNFALVI LAJOS.
Társaszerkesztő: MÁTEFFY LÁSZLÓ.
Kiadótulajdonos a „Szentés és Vidéke” könyvnyomda

A bőr ápolásához!

Bőrkiütések és a bőr tisztátalanságai legeelszerbben és legolcsóbban kezelhetnek Berger orvosi és gyógyszerappanival, melyek 30 év óta világhírnek örvendenek. A bőr tisztasága jelentékeny tényező az ember egészségében. Válassza ki az ismert hirdetésből az önnék tetsző Berger-féle szappant (minden gyógyszer-tárban kapható) használja azt mosdásnál és fürdésnél és ezzel alaposan megtisztítja a bőrt. Különösen alkalmasak: kátrány-, glicerinkátrány-, bórasz- és karbolszappannal. Valódi csak a védjeggyel. Eredet: Hall G. et Co. 2—2

9180 szám.

(Csongrád vármegye alispánjától.

alisp. 1902.

Árlejtesési hirdetés.

A Csongrádvármegyei újközkörház részére szükséges felszerelési tárgyak szállítására, zárt ajánlati versenytárgyalás útján árlejtes hirdettetik.

A szállítandó cikkekk és azok előirányzott összárái a következők:

I. Bútorok:

1. Vaságy (fehér email) 66 drb. 3432 korona.
2. Vas éjjeli szekrény (fehér email) 66 darab, 858 korona.
3. Kis fenyőfa asztal 0.50 X 0.55 m. méretű 16 drb. 128 kor.
4. Asztal-szekrény 16 drb. 320 k.
5. Ruhaszekrény (ápolóknak) 3 drb. 84 kor.
6. Ruhaszekrény (orvosnak) 1 drb. 40 korona.
7. Szék (bükfá) 40 drb. 320 kor.
8. Műszerszekrény 1 drb. 60 kor.
9. Karos folyosó pad fenyőfából, 2 drb. 26 kor.
10. Ugyanaz rövidebb, 5 drb. 50 k.
11. Hordszék 1 drb. 56 kor.
12. Hord-ágy 1 drb. 76 kor.
13. Vizsgáló asztal (bujakóros nőknék) 1 drb. 20 kor.
14. Íróasztal (orvosi szobába) 1 drb. 50 korona.
15. Karosszék íróasztalhoz 1 drb. 10 korona.
16. Nádszék 2 drb. 12 kor.
17. Bördíván 1 drb. 30 korona.
18. Szekrény a betegszobákba, 3 drb. 42 korona.
19. Kis asztal a műtőszobába, 1 drb. 15 kor.
20. Asztal 2.50 m. hosszú, 1 drb. 30 korona.
21. Ruhapole 2.20 m. magas, 1 drb. 24 korona.
22. Ugyanaz zárt, ajtóval, 1 drb. 40 korona.
23. Állvány 8 m. hosszú, 1 drb. 96 k.
24. Asztalszekrény 3 m. hosszú, 1 drb. 60 kor.
25. Fogas, hajlított fából, 3 drb. 12 korona.
26. Vas ruha állvány 1 drb. 12 k.

27. Betegtoló koci 1 drb. 65 k.

Összesen: 6018 korona.

II. Ágyruha és fehérneműek.

1. Lószőr-matrac (3 drbból) 95 darab 3325 kor.
2. Lószőr-párna tokkal, 75 drb. 600 korona.
3. Afrik párna tokkal, 75 drb. 75 korona.
4. Gyapjú-pokróc dupla, 75 drb. 1050 kor.
5. Pokróc dühöngő elmebetegeknek, 12 drb. 120 kor.
6. Lepedő vászonból, 330 darab 1320 korona.
7. Ugyanaz pokróc húzatnak 75 drb. 375 kor.
8. Lószőr-párna húzat vászonból, 150 drb. 300 kor.
9. Afrikapárna húzat fehér grádlból, 150 drb. 270 kor.
10. Hosszú ing nőknek, vászonból, 100 drb. 235 kor.
11. Rövidebb ing férfiaknak, 100 drb. 225 kor.
12. Gatyá 100 drb. 195 kor.
13. Törülköző bolyhos, frottir, 150 drb. 195 kor.
14. Ugyanaz tiszta len, 25 drb. 50 korona.
15. Barchet szoknya réklivel 60 drb. 360 kor.
16. Fehér pamut harisnya 100 drb. 60 korona.
17. Hálóköntös színes barchetből, 50 drb. 235 kor.
18. Borogató ruha 1 X 1 m. méret, 50 drb. 35 kor.
19. Gummi lepedő 80X80 m. méret 10 drb. 15 kor. 50 fillér.

Összesen: 9040 kor 50 fillér.

III. Porcellán és üvegtermékek.

1. Lavór, porcellánból 16 db. 32 K.
2. Köpcsésze 75 drb. 52 kor.
3. Köpödény 20 drb. 20 kor.
4. Éjjeli edény 20 drb. 32 kor.
5. Bélsár lapát 4 drb. 13 k. 80 f.
6. Ivó pohár üvegből, 75 drb. 37 kor. 50 fillér.
7. Vizelet üveg 30 drb. 15 kor.

Összesen: 202 kor. 30 fillér.

IV. Cinkneműek:

1. Vízartó kanna cink-pléh 20 drb. 100 kor.
2. Sebészeti edény hulladéknak cink-pléh 3 drb. 24 kor.
3. Kötszertartó bádogdoboz lakkal 4 drb. 32 kor.
4. Cink ülő fürdő 4 drb. 44 kor.
5. Szénszállító fogantyús láda bádogból 1 drb 20 kor.

Összesen 220 korona.

V. Különfélék:

1. Ablakredőny csinvat-vászon amerikai önműködő szerkezettel 86 ablakra 430 kor.
2. Bőrpapucs 80 drb. 192 kor.
2. Szőnyeg ágy mellé 3 drb. 18 k.
4. Lábtörölő gyékény 10 drb. 10 k.
5. Teknő 4 m. hosszú 1 drb. 10 k.
6. Ugyanaz 1.5 m. hosszú 1 drb. 6 kor.
7. Szapuló dézsa 4 drb. 20 kor.
8. Szénvasaló 2 drb. 8 korona.
9. Ruhaszállító kosár 4 drb. 16 k.
10. Szappantartó ködedény 20 drb 24 kor.

11. Kancsó mosdóhoz 16 drb. 25 kor 60 fill.

12. Gyertyatartó 10 drb. 10 kor.
13. Szennyes ruha láda 3 drb. 30 korona.
14. Fésű 50 drb. 30 kor.
15. Kefe 50 drb. 45 kor.
16. Kályha-kefe 6 drb. 3 kor. 60 f.
17. Nagy súroló kefe 6 drb. 7 korona. 20 f.
18. Kisebb súroló kefe 6 drb. 2 kor. 40 fill.
19. Czirokseprű 10 drb. 5 kor.
20. Hamutartó veder 5 drb. 30 k.
21. Ruhaporoló állvány 1 drb. 20 k.
22. Öntöző 2 drb. 6 kor.
23. Asó 2 drb. 6 kor.
24. Kapa 2 drb. 6 kor.
25. Gereblye 2 drb. 6 kor.
26. Metsző olló 1 drb. 10 kor.
27. Nagy szemetes-láda 1 drb. 10 kor.
28. Szeméttartó láda fedővel belől bádogozva 6 drb. 24 kor.
29. Széntartó-láda 4 drb. 24 k.

Összesen 1027 kor. 80 fillér.

VI. Fertőtlenítő eszközök:

1. Egy drb. nagy szoba-desinficiáló 200 kor.
2. Egy drb. kisebb szobadesinficiáló 160 kor.
3. Egy drb. fertőtlenítő kazán teljes felszereléssel 1000 kor.
4. Alló gőzfejlesztő készülék teljes felszereléssel 1800 kor.

Összesen 3160 kor.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott és 10 százalékos bánatpénzt tartalmazó magyar nyelven szerkesztett és jól lepecsételt ajánlatok f. évi augusztus hó 30-ik napján d. e. 10 óráig, ezen alispáni hivatalnál nyújthatók be.

Ajánlat tehető úgy az egyes mint az összes csoportokra.

Azon ajánlattevő, ki az összes csoportokra tesz ajánlatot és egyik csoportot a másik nélkül szállítani nem hajlandó, ebben feltüntetni tartozik, hogy ajánlata egy egészet képez és külön az egycs csoportok szállítását el nem vállalja.

A szállítandó tárgyaknak hazai gyártmányoknak kell lenniük.

Az ajánlatban megjelölendő pontosan: a szállítandó tárgyak anyaga, minősége, niéretei és kiállítása, továbbá a II. csoport 1 és 2 tétele alatti matracz és párna súlya is.

Az ajánlathoz a II-ik csoport és az V-ik csoport 1 tétele alatti tárgyak szövetanyagáról minták csatolandók.

Az árak a szállítással együtt értendők.

A benyújtott ajánlatok fölött a versenyárgyalás 1902. évi augusztus hó 30-ik napján d. e. 10 órakor fog megtartatni a vármegyei széképület alispáni elfogadó termében. A szállítandó tárgyak méreteiről és a közelebbi adatokról szóló összeírás a fenti határnapig ezen alispáni hivatalban az érdeklődők által megtekinthető, vagy az érdeklődők részére, a postai bélyeg beküldése ellenében megküldetik.

Szentesen, 1902. július hó 11-én.

Dr. Cicatricis Lajos,
alispán.

Ónodi Géza

I. t. 182. sz. házánál 3 szobás lakás
augusztus 1-től kezdve kiadó.

Mezőgazdasági szeszgyárba

egy 16—17 éves

GYAKORNOK

felvétetik, a ki a gymnasium vagy hasonló iskola IV-ik osztályát végezte.
— Ajánlatok Kardos Ignácához Cs. Magocs címzendők. 2—1

Földhaszonbérleti hirdetés.

A szentesi ev. ref. egyház tulajdonához tartozó Lapistó, Királyság, Mucsihát, Eperjes, Szent-László, Nagy-Nyomás, Alsórét, Berekhát, Kistóke, Tehenes külbeli, továbbá a hékédi, gógányi, közép- és alsótemetői földek 1902. évi szeptember 29-től 1908. évi szept. 29-ig terjedő hat egymás után következő esztendőre haszonbérbe adtnak.

A ki haszonbérletet óhajt, f. évi augusztus hó 11-én délelőtt 9 órakor az egyház tanácstermében tartandó szóbeli nyílt árverésre meghívatik.

Az árverési feltételek az egyház pénztári helyiségében megtekinthetők. Szentesen, 1902. július 8-án.

4—1 Balogh János
főgondnok.

Kovács Zsófia

II. tized 109. számú háza és nagytőkei 15 katasztrális hold földje ELADÓ.
— Értekezhetni a fenti szám alatt a tulajdonossal. 2—1

Versenyárgyalási hirdetés.

A földmivelésügyi magyar kir. Miniszter úr rendelkezése, a körös torkolati u. n. bökényi hajózó csegezés duszasztó mellett emelendő következő építmények, és pedig:

- 1 drb. zsillipmesteri lak
- 2 drb. zsillip órház
- 3. drb. istálló és kamra
- 3. drb. sertés-óli
- 2 drb. egyes árnyékszék
- 1. drb. kettős árnyékszék
- 1. drb. kút
- 130. fm lécz kerítés
- 89. fm. sodrony hálókertítés felépítésére vonatkozólag folyó évi Augusztus hó 11-én délelőtt 11 órakor a gyulai kir. folyammérnöki hivatal helyiségében zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni.

Az ajánlatok a gyulai kir. folyammérnöki hivatalhoz a jegyzett napon d. e. 10 1/2 óráig nyújthatók be. Ugyanott a hivatalos órák alatt a munkálatra vonatkozó tervek és iratok megtekinthetők, s a használandó ajánlati minta is megszerezhető.

Gyulán 1902. július hó 18-án,

M. kir. folyammérnöki hivatal.

Szaftalan és nyomban száradó

Christoph Ferenc SZOBAPALLO-FÉNYLAKK

ehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt használhattassanak, mivel a kellemetlen szag és a lassú ragadós száradás, mely az olajfestékek és az olajlakknak sajátja, elkerültek. E mellett a használatra igen egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárgygyal feltörülhető, anélkül vagy elveszt hetné fényét.

Christoph Ferenc,

Aválodi szobapalló fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója
Szentes: EISLER AJOS. 12—4

Dr. Reis Samunak

saját termésű igen jó bora van fél hektonkint eladó. A házaban egy bolthelyiség kiadó. 2—2

Jégeladás.

Kisebb mennyiségben műjég ki'önként 5 filléért naponta kapható Budai István Kossuth-utcai hentesüzletében.

Nagyban pedig Freund Simonné kíséri üzletében. 6—2

Hirdetés.

Szentes város tulajdonát képező hét (7) tanyai iskola, két (2) vásosi ovoda és a polgári leányiskola nyári javítása és tisztogatása — nyílt árlejtésen vállalatba fog kiadatni.

Az árlejtés f. hó 21-en d. e. 9 órakor fog a polgári leányiskolánál megtartatni.

A gondnoki hivatal II. tized 116 sz. alatt van, hol a feltételek bármikor betekintethetők.

A bánatpénz ötven (50) korona. Az iskolaszék kiköti magának, hogy az árlejtézők közül a legmegbízhatóbbat szabadon választja.

Szentesen, 1902 júl. 8.

2—2 Körtvélyessy Sándor
gondnok.

KI AKAR

EGYÉVES ÖNKÉNTES

LENNI?

Mindazon ifjak, kik az előirt iskolákat nem végezték, előkészültségükre és foglalkozásukra való tekintet nélkül megszerezhetik az egyéves önkéntesi jogot. A ki már sor alatt állott, elkészt.

Születési év közlendő.

Prospektust ingyen és bérmentve küld:

LICHTBLAU ALBERT

a katonai előkészítő tanf. igazgatója Debreczenben.
Tanbizottság: eddai Draugentz János ny. czredes és németujfalui Simonffy Gyula ny. huszár alezredes és Járossy Lajos ny. százados.

Felügyelő: a nm. vallas- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium megbízásából a tank. kir. főigazgató.

21

Férfiak ingyen kapnak

egy legújabb találmányú gyógyszert, mely az elvesztett erőt visszaadja. Mindazok, akik érte irnak, ingyen kapnak egy próbacsomagot, egy 100 oldal vastag könyvvel együtt, postaszállítmányként, jól becsomagolva. A legcsudálatraméltóbb csudagyógyszer ez, mely már ezreket megmentett, akik ifjúkori kicsapongások folytán erejüket veszítették vagy ezenközben betegségeket szerettek. Ez okból elhatározta az intézet, mindenkinek — aki kéri — egy csomag gyógyszert magyarázó könyvecskével díjtalanul küldeni. E házi szerrel otthon gyógyítható a baj és mindenki aki ifjúkori kicsapongások folytán nemi bajokban, szellem-gyengeségben vagy chronicus betegségben, szenved otthon gyógyíthatja magát. Ez a gyógyszer közvetlenül ama szervekre hat, melyek erősítésre szorulnak és csudás eredménnyel gyógyítja meg az évek óta állandóan betegeket is. Öregek és ifjak irhatnak, az alatt jelzett címen a „late Medical Institute“-nak, honnan a próbacsomagot címünkre azon nal megkudrn. Az intézet első sorban azokat akarja megmenteni, akik gyógykezeléstük végett otthonukat el nem hagyhatják. A próbacsomag is megmutatja, milyen könnyen lehet e hozalmas betegségek-ből otthon is kigyógyulni. Az intézet nem tesz kivételt. Mindenki, bárhonnan magyarul is irhat a gyógyszerért, amire a legnagyobb diszkrió mellett díjtalanul elkudik neki a próbacsomagot a magyarázó könyvvel együtt. Irón tehát — ainek kell — mindenki azo hal. A küldemény olyan szépen van csomagolva, hogy senki se tudja meg a tartalmát. A levelet így kell megcímezni: State Medical Institute 6901. Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika Ez minden leve postamentesen küldendő.

Védjegy.

Állattenyésztők figyelmébe!

A 13652. szám alatt szabadalmazott és a m. kir. földmivelésügyi és belügyi miniszterium által 52992 III 1. 901. sz. alatt engedélyezett, kipróbált:

Somogyi Géza-féle 3—1

„Állatok egészségét elősegítő táppor“

39 filléres, 90 filléres, 1 kor 80 filléres csomagokban kapható Szentesen: Eisler Lajos fűszer és csemege üzletében, Kossuth-utca Haris-ház.

Ezen tápszer kiválóan elősegíti a lovak, szarvasmarhák, juhok és sertések emésztését és ez által fentartja egészségüket.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA

Orvosrendőrileg megvizsgálva és jóváhagyva.

A üvegek adjusztálása kereskedelmi törvényszéki mintaoltalom alatt áll.

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-Apotheke
des
A. Thierry in Pragrad
Ungar. Reichthum-Druckerei.

Ez a balzsam belsőleg és külsőleg hasznos Mert: 1. Utóérhet-
lenül hatékony gyógyszer a tüdő és mell minden betegségében, csil-
lapítja a katarust és megállítja a köpetet, enyhíti a fájdalmas köhögést
és még idült ilyen bajokat is meggyógyít. 2. Kítűnő hatású torok-
gyulladásnál, rekedtségnél és minden torokbajnál stb. 3. Minden lázot
alaposan megszüntet. 4. Meglepő gyorsan gyógyít gyomorgöröcsőt, kö-
likát és bélszagot. 5. Kellemesen hashajtó és vértisztító, megtisz-
títja a veséket, megszünteti a hipochondriát és búskomorságot és erő-
síti az étvágyat és az emésztést. 6. Kítűnő hatású fogfájásnál, lukas
fognál, szájpneumonánál s minden fog és szájfájásnál és megszünteti a
bőrfogást s a gyomorból fakadó kellemetlen szájbűzt. 7. Külsőleg kítűnő
szer minden sebre, forróság okozta hólyagokra, füstulára, szemölcsre,
égési sebekre, fagyos daganatokra, ruh, ótvra és kiütések ellen. Meg-
szünteti főfájást, zúgást, szaggatást, csúzt, kiüfájást stb. Mindig ponton-
osan kell főgyneli a fenti zöld apácavédjegyre! Hamisítások ellen leg-
jobbán véd a gyárból, eredeti papirkartonokban való közvetlen megrendelés, 22 kis vagy
6 nagy üveggel 4 korona bérmentve az osztrák magyar birodalom bármely postaalomására
Bosznia és Hercegovinába 4 k. 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szétküldés csakis az összeg
előleges beküldése vagy előleg küldése mellett.

Miért szenved ön? holott minden, még oly régi sebére is biztos gyógyulást ta-
lálhat és csaknem mindig elkerülhet minden fájdalmas és ve-
szélyes operációt sőt amputációt is,

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi rendkívül tisztítóerejű

Centifolia-kenőcsével

mely a sebek gyógyításában és a fájdalom csillapításában felülmúlhatatlan. Valódi centi-
fólia kenőcs használható: gyermekgyógyászok rossz mellűségénél, tejelválasztásuk fenna-
kadásánál, mellkeményedésnél, orbáncnál, minden régi sebre, nyílt láb és csontsebekre
sósólyas ellen, dagadt labakra, sőt csontszűnül is, ütött szűrt, lőtt, "vágott vagy zúzott
sebenél mindenn idegen anyag kihűzésára, amilyen üveg vagy faszálka, homok, serét,
tövis stb. minden daganatnál, kinövésnél, karbunkulusnál képződeményeknél, sőt ráknál;
ujsziplynál, körömdaganatnál, kihólyagzásnál, kisebbet lábra, minden égési sebre,
fagyra, a betegek felfekvésére, nyakdaganatra, fülfolyásra s a gyermekek ótvárára
stb. stb. Szétküldés csakis a pénz előleges beküldése mellett. Bérmentve, csomagolás és
szállítólevéllel 2 tégely 3 kor. 50 fillér. Eredeti bizonyítványok egész tömege. Ova-
kodjunk hatástalan hamisítványoktól és ügyeljük, hogy minden tégelyen: „Schutzengel
Apotheke des Thierry (Adolf) Limited in Pragrad“ van bétegetve.

E gyógyhatásában felülmúlhatatlan két szer soha nincs romlásnak kitéve, sőt
minél régiebbek, annál értékesebbek és hatásosabbak, fagy és hőség nem árt nekik,
tehát mindenféle időszakban szállíthatók. Csaknem mindig segítenek és gyógyítanak,
legalább is az orvos is megérkezéseig. Természetes, hogy soha sem szabad hamisít-
ványokat vagy más ilyes ajánlott érték és hatás nélküli, úgynevezett pótszereket igénybe
venni, melyekért haszontaianul dobjuk ki a pénzt, hanem mindig csak a két jónak
bizonyult, szolid, olcsó, megbízható, e mellett teljesen ártalmatlan, közismert szerhez
kell folyamodni, miket minden eshetőségre, minden családnak készletben kellene tar-
tani. Ahol valódi minőségben a valódiság minden ismertető jelével nem kaphatók,
leggyorsabb közvetlen megrendelést cimezni

„Thierry (Adolf) gyógyszerész Limited, Schutzengel-Apotheke“ Pragradban — Rohitsch Sauerbrun mellett

Központi raktár Budapest: Török J. gyógyszerüzében, Zigrábrban Mittelbach
S gyógyszerésznél és Bécsben Brady C. gyógyszerésznél. 52—27

özy. Stammer Sándorné

háznál egy korcsmahelyiség, mely
eddig Lóvi Lipót által van berelve,
a jövő év jan. hó 1 től kiadó. 2—2

özy. Dr. Borotvás Dezsőné

alsóréti, fertői, fábiáni. királysági, eper-
jesi és mucsiháti földjei kisebb rész-
letekben is örök áron eladók, eset-
leg 6 évre haszonbérbe kiadók.

Tudakozódni lehet Rácz László
ügyvédnél I. t. 38. sz. 3—3

Kiadó lakás.

A III. tized Kossuth-útcái Pollák-
féle házban egy 3 szoba, konyha és
mellékhelyiségekből álló udvari lakás
kiadó és azonnal elfoglalható.

Ertekezhetni lapunk szerkesztő-
ségében. 3—3

KOKSZ.

Első rendű légszesz vagy gyári
(dió) koksz őszi szállításra jutányos
áron beszerezhető.

Csépleshez igen alkalmas jó mi-
nőségű kőszén olcsó árt kapható.

4—3 Sarkadi N. Ferencz
kereskedőnél.

**Asztag-biztosításokat tűz
ellen a legolcsóbb díj mel-
lett biztosít**

2—2

Az „Assicurazioni Generali“ Szentesi főigazgósága:

A Szentés-Videke takarékpénztár.

Hirdetmény.

A Szentés vidéki takarékpénztár
tulajdonát képező vásártéri Tóth Árpád
féle ház kedvező fizetési feltételek
mellett eladó, vagy haszonbérbe kiadó.

Ugyszintén az intézet hivatalos
helyisége mellett lévő, eddig Jakó
Mihály által bérelt bolthelyiség is azo-
nal kiadó. 6—3

Az igazgatóság.

KIADO FÖLD.

Özy. Csikányi Károlyné

vekerzugy 71 hold földje tanyaépülettel
f. évi Szt. Mihály naptól kezdődőleg has-
zonbérbe kiadó. Ertekezhetni a tu-
lajdonossal a gimnázium után levő
háznál. 3—2

Boreladás.

Tisztán kezelt, jó
szegedi boraimat
fehér, siller és pirkadt 30—32 korona;
vörös 32 koronával hektóját eladom.

László István

Szegeden Tisza Lajos-körút 67. és
Polgár-utca 2-ik szám. 3—2

Clayton & Shuttleworth
mőegazdasági gépgyártások Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legújantóbb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek
továbbá Jérgany-cseplőgépek, löherez-cséplők, tisztító-csészták, komkalyozók, kaszfák- és arató-
gépek, arány-gyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill“
legjobb aratógépék,
szekercavágók, résvágók,
kukortica-muraszalók,
darálók, úr-balmok,
egyetemes arató-akék,

2- és 3-veanu élék és minden egyéb gazdasági gépek.

2- és 3-veanu élék és minden egyéb gazdasági gépek.

Készletek árjegyzékek kün-
dára ingyen és bérmentve
küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk avilág legmagyobb
locomobil- és cseplőgép-gyára.

